

Ο επιμελητής της Ατοπος, Βασίλης Ζηδιανάκης, στο elculture.gr

«Βρισκόμαστε σε μια μετά – φωτογραφική εποχή, όπου η εικόνα αποτελεί μια νέα οπτική γλώσσα»

22.04.2015

Κείμενο: Δανάη Κωτσάκη

Email: mdanae92@gmail.com

Google + Send Like 34

Η έρευνα γύρω από το ανθρώπινο σώμα, ντυμένο ή γυμνό, αποτελεί τον κεντρικό άξονα της Ατοπος, η οποία ιδρύθηκε 12 χρόνια πριν, από το Βασίλη Ζηδιανάκη και τον Στάμο Φαφαλιό. Το τελευταίο της project «Atopos Unlocked» έχει ως στόχο την απεικόνιση του γυμνού σώματος, από τη νέα γενιά καλλιτεχνών του Tumblr και των social media. Στο πλαίσιο αυτό, η Ατοπος Contemporary Visual Culture, φιλοξενεί την έκθεση του Κινέζου φωτογράφου και ποιητή Ren Hang. Ο καλλιτέχνης γδύνει τα μοντέλα του και δημιουργεί πρωτότυπες αφηγήσεις όπου το νεανικό σώμα και η αισθαντικότητα του αποτελούν πρωταγωνιστικά στοιχεία, χωρίς να ενδιαφέρεται, όπως μας λέει ο ίδιος, για τη λογοκρισία που, μερικές φορές, υφίσταται η δουλειά του. Λίγο πριν τα εγκαίνια της έκθεσης «Atopos Unlocked: #RenHang», που παρουσιάζεται από 22 Απριλίου έως 10 Ιουνίου 2015 στο χώρο της Ατοπος, συναντήσαμε τον επιμελητή Βασίλη Ζηδιανάκη, για μια συζήτηση γύρω από τις δράσεις της Ατοπος, το περιεχόμενο της έκθεσης του Ren Hang, αλλά και για την εικόνα ως μια νέα οπτική γλώσσα.

elculture: Ποιες ήταν οι πρώτες σκέψεις, αλλά και οι στόχοι ξεκινώντας την Ατοπος και ποιοι τώρα, 12 χρόνια μετά το ξεκίνημά σας;

Βασίλης Ζηδιανάκης: Όταν ξεκινήσαμε την Ατοπος 12 χρόνια πριν, μαζί με τον Στάμο Φαφαλιό, ο βασικός στόχος ήταν και παραμένει ο ίδιος, να ερευνήσουμε το ανθρώπινο σώμα, ντυμένο ή γυμνό. Οι έρευνες αυτές παίρνουν τη μορφή εκθέσεων, εκδόσεων, fanzines και άλλων projects και αναπτύσσονται γύρω από συγκεκριμένες θεματικές οι οποίες προκύπτουν η μία μετά την άλλη με φυσικό τρόπο. Μέσα από τις θεματικές αυτές διαμορφώθηκαν διάφορα προγράμματα και δραστηριότητες με το πέρασμα των χρόνων. Αισθάνομαι πως ολοκληρώνουμε πλέον έναν πολύ μεγάλο κύκλο με αυτή την τελευταία δουλειά γύρω από το γυμνό σώμα και την απεικόνισή του μέσα από τη σύγχρονη φωτογραφία και ελπίζω πως θα μπορέσουμε να θέσουμε καινούριους στόχους έπειτα από αυτό το project. Παράλληλα, ωστόσο, με το βασικό μας στόχο, επιθυμούσαμε εξ αρχής να κάνουμε projects με διεθνή προσανατολισμό. Αυτό πιστεύουμε πως το έχουμε καταφέρει σε μεγάλο βαθμό, καθώς πετύχαμε να έχουμε είτε ως συμπαραγωγούς, είτε ως συνεργάτες, πολύ σημαντικούς φορείς και οργανισμούς, όπως το Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean στο Λουξεμβούργο, το ModeMuseum-MoMu στην Αμβέρσα, τη La Gaité Lyrique, το Fondation Cartier pour L'Art Contemporain και το Musée d'Orsay στο Παρίσι, το 21_21 Design Sight στο Τόκιο, το Watermill Centre του Robert Wilson στη Νέα Υόρκη, και πολλά άλλα.

©Ren Hang

ελς: Οι εκθέσεις της Ατοπος είναι με ελεύθερη είσοδο για το κοινό. Πώς στηρίζεται οικονομικά η ομάδα;

Β.Ζ.: Όσον αφορά στο πρόγραμμα που γίνεται στην έδρα της Ατοπος στην Αθήνα, στον χώρο της οδού Σαλαμίνας 72, η χρηματοδότηση προέρχεται από ιδιώτες, από δωρεές και χορηγίες, τόσο από την Ελλάδα, όσο και από το εξωτερικό. Όσον αφορά στις δραστηριότητές μας που παρουσιάζονται εκτός Ελλάδος, αυτές αποτελούν όλες συμπαραγωγές με αντίστοιχα ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού. Παράλληλα, με αφορμή την επιτυχία του «residency Occupy Atoπος», ετοιμάζουμε το πρόγραμμα «PHILO-ΑΤΟΠΟΣ» μέσω του οποίου ευελπιστούμε πως οι φίλοι του οργανισμού διεθνώς θα χρηματοδοτήσουν τις έρευνες και τις δραστηριότητές μας. Είναι ο μόνος τρόπος για να συνεχιστούν πρωτοβουλίες της Ατοπος όπως το «Occupy Atoπος residency», αλλά και το πρόγραμμα «Μον Petit Chou» μέσω των οποίων προωθούμε, προβάλλουμε και στηρίζουμε νέους καλλιτέχνες.

ελς: Με το "Ατοπος Unlocked" ξεκινήσατε μια μεγάλη έρευνα για την απεικόνιση του γυμνού σώματος από τη νέα γενιά καλλιτεχνών του Tumblr και των social media. Μέσα από όλη αυτή την αναζήτηση και την επαφή με νέους καλλιτέχνες, τι είναι αυτό που ξεχωρίζετε, εκείνο που σας κάνει τη μεγαλύτερη εντύπωση;

Β.Ζ.: Στη σημερινή εποχή έχουμε στη διάθεση μας μια σειρά από νέα εργαλεία όπως είναι το κινητό τηλέφωνο, ή διάφορα προγράμματα που μπορείς κάποιος να χρησιμοποιήσει για να φτιάξει νέες εικόνες. Παρόλο που όλη αυτή η τεχνολογία διαμορφώνει την αισθητική μας, αυτό που παραμένει σημαντικό είναι ο πραγματικός καλλιτέχνης. Ενώ, δηλαδή, ο καθένας μας αποτελεί ένα εν δυνάμει φωτογράφο χάρις στα νέα αυτά μέσα και μπορεί να επεξεργαστεί ή να μοιραστεί πληθώρα φωτογραφιών στο διαδίκτυο αυτό που πραγματικά εξακολουθεί να με εντυπωσιάζει είναι το ιδιαίτερο βλέμμα του καλλιτέχνη.

©Ren Hang

ελς: Πώς διαφοροποιείται η αποτύπωση του γυμνού μέσα από τις σύγχρονες ψηφιακές πλατφόρμες;

Β.Ζ.: Θεωρώ πως βρισκόμαστε σε μια μετά – φωτογραφική εποχή. Αλλάζουν πλέον τα κριτήρια για το τι αποτελεί φωτογραφία ή εικόνα. Από τη στιγμή που ο καθένας έχει τη δυνατότητα να αποτυπώσει εικόνες και να τις μοιραστεί σε real time, είναι σαφές πως κάτι νέο συμβαίνει στο πεδίο αυτό. Προσωπικά δεν θέλω να τοποθετηθώ στη διαφορά που υπάρχει σε σχέση με το παρελθόν. Αυτό που είναι ενδιαφέρον, όμως, είναι πως είμαστε υποχρεωμένοι να εφεύρουμε πάλι τα κριτήρια μας σε σχέση με την τέχνη και με την αισθητική και πως η εικόνα γίνεται μια νέα οπτική γλώσσα.

ελς: Θεωρείτε ότι το ελληνικό κοινό αντιμετωπίζει το γυμνό ως κάτι οικείο ή αποτελεί ένα θέμα ταμπού έως σήμερα;

Β.Ζ.: Μεγάλο μέρος του κοινού της Ατοπος είναι πολύ νεανικό. Θεωρώ πως και εγώ ακόμη μαθαίνω από τους επισκέπτες μας καθώς πρόκειται συχνά για νεαρά άτομα που έχουν πολύ λιγότερα ταμπού σε σχέση με τις μεγαλύτερες γενιές. Ταυτόχρονα, όμως, διαισθάνομαι πως στη σύγχρονη κοινωνία υπάρχουν δύο εντελώς αντίθετοι πόλοι. Δηλαδή, από τη μια εντοπίζουμε μια μερίδα ατόμων πλήρως εξοικειωμένων με το γυμνό ανθρώπινο σώμα και από την άλλη μια μερίδα ατόμων που κλείνονται ερμητικά

σε ένα πολύ σκληροπυρηνικό πουριτανισμό. Οι τελευταίοι θεωρώ πως ίσως να σκανδαλίζονται πολύ περισσότερο από όσο οι παππούδες και οι γιαγιάδες μας, για παράδειγμα, πολλά χρόνια πριν, πρόκειται κατά τη γνώμη μου για μια νέα μορφή συντηρητισμού πολύ πιο επικίνδυνη.

Ο Βασίλης Ζηδιανάκης και ο φωτογράφος Ren Hang, ενθουσιώδεις, λίγο πριν τα εγκαίνια της έκθεσης!

ελ: Αυτές τις μέρες παρουσιάζεται η έκθεση του νέου κινέζου φωτογράφου Ren Hang, στο πλαίσιο πάντα του "Αtopos Unlocked". Ποιο είναι το ιδιαίτερο στοιχείο που ξεχωρίζετε εσείς στη δουλειά του Ren Hang; Υπάρχει διαφορά στην προσέγγιση του γυμνού σώματος μεταξύ Δύσης και Ανατολής;

B.Z.: Ο Ren Hang είναι ένας πραγματικός καλλιτέχνης, ένας αληθινός ποιητής του ανθρώπινου σώματος, είχα μάλιστα την τύχη να είμαι μαζί του κατά τη διάρκεια των shootings και βρισκόμουν σχεδόν πίσω από την κάμερά του. Ο τρόπος που δουλεύει μου επιβεβαίωσε αυτό που με τράβηξε αρχικά στη δουλειά του, διαθέτει ένα πραγματικά **ελεύθερο βλέμμα** και ένα τρόπο να αυτοσχεδιάζει και να φωτογραφίζει σε οποιοδήποτε περιβάλλον, αποτυπώνοντας αυτό που πραγματικά ο ίδιος νιώθει ανάγκη να φωτογραφίζει. Δεν νομίζω, επίσης, πως υπάρχει διαφορά μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Ζούμε σε μια παγκοσμιοποιημένη εποχή και αυτό που είναι για μένα σημαντικό είναι η χώρα του καλλιτέχνη. Δεν εννοώ την χώρα καταγωγής, ασφαλώς, αλλά την περιοχή εκείνη στην οποία βρίσκονται και κατοικούν όλοι οι καλλιτέχνες και μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους και να παράγουν έργο το οποίο μπορεί να έχει στοιχεία από τις ιδιαίτερες πατρίδες τους. Πιο ειδικά, όσον αφορά το γυμνό, δεν παίζει ρόλο κατά τη γνώμη μου αν ένας καλλιτέχνης είναι Έλληνας, Κινέζος, Αμερικάνος ή Μεξικανός. Μπροστά σε θέματα όπως το ανθρώπινο σώμα και η σεξουαλικότητα, που είναι τόσο πρωτογενή και ουσιαστικά για τον άνθρωπο, θεωρώ πως είμαστε όλοι ίδιοι. Ο καθένας βέβαια φέρει την κουλτούρα τςu όταν δημιουργεί, θεωρώ όμως πως διαμορφώνεται μια νέα ματιά πάνω στο θέμα και δεν παίζει κανένα ρόλο αν είμαστε από τη Δύση ή την Ανατολή.

Info: Η έκθεση «[Αtopos Unlocked: #RenHang](#)» φιλοξενείται από 22 Απριλίου έως 10 Ιουνίου 2015, στην Αtopos Contemporary Visual Culture.

Κεντρική φωτογραφία: Έργο του φωτογράφου Ren Hang από την τελευταία του δουλειά.